

**RÄPINA
AIANDUSKOO**
looduslähedasem elu

Aeg & Vaim

TEMPUS & SPIRITUS

www.aianduskool.ee/koolileht

1.06.2016

Looduskaitsekuu mõtted

Maikuul on juba üle 30 aasta tähistatud looduskaitsekuud. Sellel aastal arutletakse peaaegselt selle üle, kas loodus on oma või võõras ning millised muutused on toimunud ühiskonna ja inimeste suhtumises. Kuu jooksul on keskendunud peamiselt neljale teemale: hirmud looduses, inimese ja looduse suhe, rahvuspargid ning võõrliigid.

Looduskaitsekuu teemade valiku aluseks on aktuaalsus. Meie ajastul kummitab inimeste võõrandumine loodusest. Selle põhjuseks võib olla, et suurem osa inimestest elab linnades ja looduses käiakse vaid puhkamas. Võõrandumine väljendub ka laste loodustundmises. Nendel teemadel arutles ka Arvi Lepisk looduskaitsekuu matkal Tsõõrikmäele. Looduskaitsekuu raames toimus ka linnuõpe Sillapää lossi pargis.

Looduskaitsekuul on paslik mõtiskleda ka keskkonnakaitse eriala üle meie koolis. Räpina Aianduskool on tuntud eelkõige kui aianduskallakuga kool ning seda reklaamivad edukalt ka kooli hooldatud ümbrus ja auhinnad kutsevõistlustelt. Keskkonnakaitset on õpetatud juba paarkümmend aastat, kuid konkurents peamiselt ülikoolidega, on raske pildil püsida. Pildil püsimiseks on vaja ära tunda ja eelisarendada oma eripärasid ja tugevusi. Seejuures on oluline teada, milline on õpilaste suhtumine.

Võttes aluseks õpilaste tagasiside, siis üldiselt on õpilased õpetamisega rahul. Siinjuures lühike lõik teise kursuse õpilaste hinnangust: "Keskkonnakaitse eriala on väga huvitav ning mitmekülgne eriala. Kaks aastat Räpina Aianduskoolis selle eriala õppimist laiendab väga palju silmaringi ning annab praktilisi oskusi, mida edaspidises elus ja töös rakendada. Kõik erialaained on väga huvitavad ning annavad baasteadmised keskkonnakaitsest, iga päev on uus ja huvitav. Paljudes ainetes tuleb rakendada ka loogilist mõtlemist ning arendada analüüsimisoskust." Samas on individuaalsel vestlusel väljendatud ka põhjendatud kriitikat hindamis- ja metoodika, aga ka õpetamise taseme üle.

Eriala arendamisel on oma roll igal õpetajal kui ka üldisel õppekava täiustamisel. Sel aastal võeti ette õppekava uuendamine, mis tõstatas küsimuse õppeainete valikus. Keskkonnakaitse areneb ja laieneb kiiresti ning tänapäeval ei ole keskkonnaspetsialistil läbi lüüa ilma spetsialiseerumata. Seega pole vaja ka kõiki keskkonnavaldkondi õpetada süvitsi. Arvan, et aianduskooli tugevuseks on olnud praktika suur osakaal õppes ja tulevikus võiks jääda põhirõhk looduse teemadele. Väga kiiduväärt on Örne Rämmanni idee, et loodusteema tuleb viia õppeklassist välja, luues kooli piirkonna loodust tutvustava ekspositsiooni. Samuti on õpilastel tulnud ideid prügi käitlemiseks koolis.

Kõige rohkem vaevab

mind see, et eriala arendamine on jäänud peamiselt kahe õpetaja õlule. Arvi Lepisk ja Örne Rämmann on seda eriala vedanud algusest peale. Õppetöösse on kaasatud palju spetsialiste väljastpoolt kooli, kuid nende panus kooli ja eriala arendusse on jäänud tagasihoidlikuks. Seetõttu on oodatud looduskaitsekuu üritustel osalemise kõrval ka õpetajate-õpilaste arvamused, ettepanekud keskkonnapäeva kohta.

Avastamisrõõmu looduskaitsekuul soovides

Tarmo Evestus, kutseõpetaja

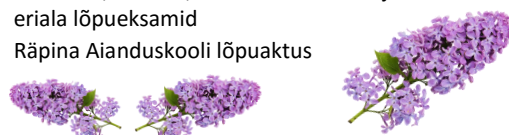
Fotod: U. Minka

Mis tehtud ...

5. mai	Avatud uste päev
9.-12. mai	Rahvusvaheline kutsevõistlus „Taitaja 2016“
10. mai	Linnuhommik Sillapää lossi pargis
17.-20. mai	Lillefestival 2016 Tallinnas.
17.-20. mai	Võistlus „Maastikuehitaja 2016“
26. mai	Matk Tsõõrikmäe meteoriidikraatri juurde
26.-28. mai	Eesti kutsekoolide suvepäevad
31. mai	Osalemine võimlemispeel „Värve täis taevakaar“

... mis teoksil

3. juuni	Räpina Aianduskooli keskkonnapäev
3. juuni	Floristivõistlus ja demod
3.-4. juuni	Osalemine Hea Kodu Päevadel Räpinas
13.-17. juuni	Maastikuehitajate kutseksamid
27.-29. juuni	Aianduse, floristi, keskkonnakaitse ja tekstiilitöö eriala lõpueksamid
1. juuli	Räpina Aianduskooli lõpuaktus

TÄNASES LEHES: Jalutuskäik Tammsaare talus! Время сирени! Kollane raam! Noored aednikud ja meistrid! Helesinisel Doonaul! Praktika madudega! Taimetark taskus! Looduskuu lugusid! ... ja palju muud huvitavat!!!

Maasikasõbradest

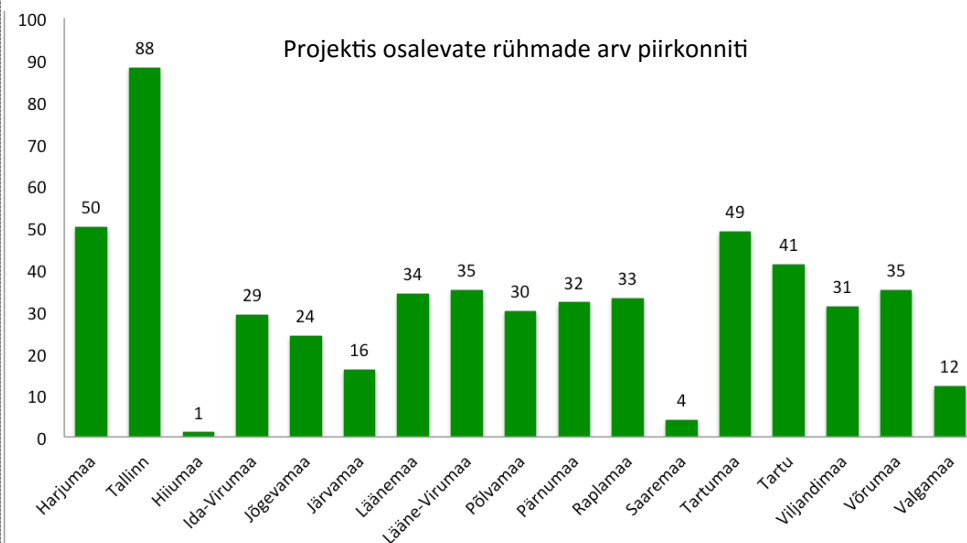
18. jaanuaril avas aianduskool registreerumise taimeprojektis "Maasikasõbrad" osalemiseks. Nelja esimese päevaga oli liitujaid rohkem, kui oskasime arvata. Broneeriti ära ka kõik varuks kasvatatud taimed.

Nädala jooksul, alates 15. veebruarist toimetati aianduskooli kasvuhoones kasvatatud kuumaasikataimede komplektid 544-le klassile/rühmale, 244-st asutusest. Kokku arvestasime projektiga hõivatud osalejate arvaks veidi üle 10 000. Osalejatega oli kaetud kogu Eesti, sh Saaremaa ja Hiiumaa (vt diagrammi).

Projekt kestis kokku 12 nädalat (22. veebruar-15. mai), mille käigus oli kõigil rühmadel võimalik osaleda viktoriinis ja vastata nädala küsimustele, meisterdada tolmeldamispintsleid ja maasikakorve. Lisaks sai osaleda kolmel temaatilisel kuu foto konkursil ja pidada veebipäevikut ehk blogi. Loomulikult toimus ka aianduskoolilt saadud kuumaasikataimede tubastes tingimustes kasvatamise katsetamine.

Nädala küsimustele vastas kokku 383 rühma. 60 rühma vastas kõikidele küsimustele. Suur hulk oli neid, kellel jäi kevadise vaheaja tõttu ainult ühele küsimusele vastamata. Teistest võistlustest oli osavõtt samuti aktiivne. Konkursitööde tegemiseks kaasati piirkondlikke, oma ala spetsialiste ja korraldati temaatilisi õppetunde. Näiteks kutsuti eraldi lektoreid rääkima fotograafiast ja makrofotode tegemisest. Nii mõnigi kool hankis meie taimeprojektis osalemise tõttu kooli esimese fotoaparaadi.

Maasikasõbra kodulehel

<http://projekt.aianduskool.ee/maasikas6brad/> on täna võimalik tutvuda 85 veebipäevikuga, kus kajastatakse projektiga seotud tegevusi ja valitsenud meeleolusid.

Kuumaasika kasvatamise katsetest...

Kokku oli 19. maiks katseandmeid täielikult või osaliselt sisestanud 181 osalejat gruppi. Sisestatud katseandmete põhjal võib välja tuua järgmist:

- punaseviljalise kuumaasika 'Regina' taimedele tekkisid õied ja viljad varem;
- kollaseviljalise kuumaasika 'Yellow Cream' taimedele tekkis kokku 2713 õit ja 584 vilja;
- punaseviljalise kuumaasika 'Regina' taimedele tekkis 3067 õit ja 618 vilja;
- keskmiselt kasvas kollaseviljalise kuumaasika 'Yellow Cream' taimedele 8,2 õit ja 1,8 vilja;
- keskmiselt kasvas punaseviljalise kuumaasika 'Regina' taimedele 9,3 õit ja 3,7 vilja;
- keskmiselt kulus kollaseviljalise kuumaasikal 'Yellow Cream' õie tekkimisest vilja valmimiseni 32,5 päeva;
- keskmiselt kulus punaseviljalise kuumaasikal 'Regina' õie tekkimisest vilja valmimiseni 30 päeva;
- tolmeldamise tulemusena kasvas mõlema sordi taimedele keskmiselt 1 vili rohkem kui tolmeldamata taimedele.

Katse tulemuste põhjal võib lühidalt ja kokkuvõtlikult öelda: puna-

seviljalise kuumaasika 'Regina' taimed on viljakamad, nad kasvatavad rohkem õisi ja vilju, hakkavad varem õitsema ja vilju kandma. Samuti valmivad 'Regina' viljad kiiremini. Tolmeldamine soodustab kuumaasikatel viljade teket, seega mesilased ja teised tolmeldajad on väga tähtsad.

Projekti käigus nähti kokku 5780 kuumaasika õit ja söödi ära 1202 kuumaasika vilja!

Täna kõiki projektis osalejaid, samuti kõiki kes aitasid kaasa, et projekt teoks saaks!

Katrin Uurman, haridustehnoloog

Kool täis muusikat

25. mail külastasid Rõpina Aianduskooli üldharidusainete õpetajad oma kolleege **Heino Elleri nimelises Tartu Muusikakoolis**.

Kohtumise käigus toimus elav arutelu uute õppekavade, eelkõige sotsiaalainete õppekava rakenduskava, käivitamisest. "Muusikakoolis pole uued õppekavad veel rakendunud ning ka uute üldharidusainete rakenduskavad on alles töös. Aga usun, et praegu on just hea hetk see teema värskenduseks üles võtta ning kogemusi kuulata ja omavahel mõtteid jagada," ütles Heino Elleri nim Tartu Muusikakooli õppetöö arendusjuht ja üldainete osakonna juhataja **Virge Prank-Vijard**.

Häid mõtteid said meiega õpetajad. Näiteks karjääriplaneerimise ja ettevõtluse aluste moodulis olev majandus ja ettevõtluse osa on lahendatud praktilise ülesande kaudu, kus õpilased peavad suutma välja töötada oma ettevõtlusega alustamise põhimõtted. Teoreeti-

list õpet on minimaalset, paari tunni ulatuses. (**Ülle Viksi**)

Ühel meelel oldi sporti ja tervist puudutavas teemas (mina ja tervis), kus kooli ülesanne on õpilaste suunamine ja abistamine, igaühele sobiva ning meeldiva sportliku tegevuse leidmine ning kehalise aktiivsuse tähtsuse teadvustamine.

Samuti rõhutati vajadust sotsiaalainete õpetuse kaudu arendada õpilastes võimet iseendaga hakkama saamiseks. (**Irma Samoldina**)

H. Elleri nim Tartu Muusikakooli õppehoone võlus oma hubasuse ning maaliliste vaadetega Toomemäe nõlvadele, asudes samas Tartu vanalinna vahetus läheduses. Muusikakooli raamatukogu säilitab rikkalikku noodikogu, mis leiab tihedat kasutamist huviliste poolt.

Rikkalik kontsertprogramm ning loominguline atmosfäär mõjub kutsuvalt.

Irmen Nagelmaa, üldõpingute juhtõpetaja

Risti-põiki läbi Eestimaa

Kevad on õpilastele pingeline aeg, hullelmal juhul ootavad ees eksamid, natuke lihtsamalt pääsevad need, keda tabab ainult kevadväsimus. Kuid mida hakata peale siis, kui langetada tuleb otsus oma tuleviku osas?

Räpina Aianduskool tuli sellel aastal otsuselangatjatele poolele teele vastu, võttis kokku hulga õpetajaid ning saatis nad Eesti koolidesse noori aiandust, maastikuehitust, floristikat või keskkonnanäitset õppima meelitama. Märtsist maini sõideti Põlvamaalt Saaremaale, Harjumaalt Viljandimaale, Järvamaalt Virumaale ja Võrumaalt Tartumaale ning lõpuks tagasi Räpinasse lootuses, et nüüd leiavad noored tee julgelt ja kiiremini Kagu-Eestis paiknemas aianduse koju. Kokku külastati 55-te kooli, kus aianduskooli poolt pakutavast sai teada väga palju põhikoolide ja gümnaasiumite õpilasi üle vabariigi.

Õpilastele tehti tutvustav ettekanne õppimisvõimalustest - näidati pilte ja droonivideot koolist, tutvustati erialasid ja vastati küsimustele. Muidugi võeti kaasa ka erinevaid ülesandeid, mida lahendada õpilased meil õpetatavatest erialadest rohkem aimu said.

Kui pikk nõrijupp tuleks joonlauaga mõõtmata lõigata, et see oleks ühe meetri pikkune? Milliseid nimesid kannavad taimed, mis pottidega lauale sätiti? Kuidas ehitada puuklotsidest (kujutletavatest looduslike kivide tükkidest) valmis üks viiekihiline müür? Kas tunned ära loomade jäljeread? Need on ainult mõned näited ülesannetest, mida õpilastele pusida anti. Jagati muidugi ka hulgaliselt auhindu (helkureid, pastakaid jm).

Uno Minka käis Kääpa ja Osula Põhikoolis, leidmaks sealt uusi ärksa vaimuga ning tugeva õpimotivatsiooniga õppureid: „Kas minu dessant ja meelitus töö ka vilja kandis, seda saame kogeda sügisel, uuel õppeaastal. Kui kasvõi üks õpilane valis Räpina kooli, oleksin ma väga õnnelik ja tean, et minu visiit kooli polnud asjata kulutus. Igatahes huvi oli suur, minu esitlust ja loengut kuulati ammulisui, oli ju tegemist läbi ja lõhki maalastega, kellele meeldiks juba nüüd oma kodu kaunistada, õu ja koduaed imepäraseid lilli täis istutada, rajada looklevaid teid ja veesilmi. Ja just seda meie koolis õpetataksegi. Vastuvõtt mõlemas koolis oli soe ja sõbralik nii õpetajate kui ka õpilaste poolt.“

Ka Tõnis Soopere, kes käis koole külastamas nii Viljandimaal, Järvamaal kui ka Harjumaal ütles, et kõikides koolides oli tunda külalislahkust ja sõbralikku vastuvõttu. Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumis juhtus aga nii, et kooli direktor pidas Tõnis Sooperet ja loo autorit aianduskooli õpilasteks ja oli väga üllatunud, kui talle selgitasime, et tegelikult oleme töötajad. ☺

Janely Org, Karin Kask ja Priit Karjane käisid Räpina Aianduskooli tegevustest rääkimas Pärnumaal. Pärnu Vabalinnas Kooli blogisse tehti külastusest ka sissekanne: „9. klassidel oli külas Räpina Aianduskool ja nendest tundidest ei tahtnud õpilased kuidagi ära minna.“ See tundub paljutõotav! ☺

Ma ei tea, kas see on ainult minuga nii, kuid mõeldes väikestele maakoolidele tekib ettekujutus vanadest hoonetest, kus on kääksuvad põrandad ja õpilaste poolt karedaks nihitud toolid, kuid tegelikult ei ole olukord üldse selline! Kalmetu Põhikoolis Viljandimaal oli ühes klassis esitluse näitamiseks nii uhke ekraan, et esimese hooga ei osanud me midagi sellega peale hakata ja alles siis, kui

ette näidati, saime aru, kuhu vajutada. Moodsad ja hoolitsetud koolimajad olid väga mõnus üllatus! „Maapiirkonna koolide ümborus oli üldjuhul kõik korrastatud ja eriti jäid mulle meelde oma loodusläheduse ja haljastusega Halliste ja Laulasmaa koolide ümbrused“, ühines minu arvamusega ka Tõnis Soopere.

Suure-Jaani koolis õnnestus meil kasvamas näha aianduskooli projekti „Maasikasõbrad“ ühte peategelastest, kuumaasikataime 'Yellow Cream' ning tublide taimekasvatajatega tegime nende õpetaja algatusel ka ühispidi.

Suure-Jaani kooli noored maasikasõbrad

Üks kaugemaid koole, mida külastati oli Saaremaal asuv Lümanda kool, kus peale esitlust toimus mõnus vestlus õpetajate toas ning mitmed õpetajad jäid mõtteid mõlgutama, et hoopis ise sessioonõppesse tulla.

Kui Priit Trahv ja Kadi Koosapoeg Virtsu koolis oma ettekande lõpetasid ja näidisülesanded ka tehtud said, oli üks noormees üllatava näoga küsinud: „Ainult sellepärast tulitegi nii kaugelt siia?“ rääkis Priit oma lõbusaimast mälestusest.

Tõnis Soopere võttis koolide külastuskampaania kokku järgmiselt: „Superlahe üritus, millesse kõik asjaosalised panustasid ja mida teeks järgmisel aastal sama seltskonnaga uuesti. Seltsis ju segasem ja pikad vahemaad koolide vahel kadusid märkamatuks, sest lõbus oli koos mööda Eestimaad rännata.“

Loodetavasti tekitasime Eesti koolide õpilastes ainult meeldivaid emotsioone ja kui ise meile õppima ei jõuta, siis ehk soovitatakse sõbrale või sõbrannale, saadetakse hoopis õde või vend. Koolikülastuste tulemust näeme juba sügisel sisseastujate arvu järgi. Loodetavalt on tulemus positiivne ja avaldusi rohkearvuliselt. ☺

Liisi Kont, kutseõpetaja

Foto: U.Minka

Uno Minka Kääpa kooli õpilastega

Meie aiad

Tammsaare talu

Räpina vallas, Kurekülas, keset metsi ja soid, eemal teistest majadest, täielikus tupikus seisab uhkes üksinduses Tammsaare talu. Omanikuks selle eraklikul krundil on keskkonnakaitse eriala õpilastele tuttav hüdroloogia ja geodeesia õpetaja Peedu Kaare. Kokku hektareid uskumatud 68!, millest 30 ha moodustab raba ja millest 16 ha on heinamaad.

Talule nime andnud tammepuu

Sügis on tõeliselt kätte jõudnud (06.10.2015), kui külaskäigu ette võtame. Möödume tee ääres seisvast viimasest talust ja sõidame edasi piki põlluteed, järsku märkame metsaservas kitse! Peatame auto, teeme aknad lahti, Peedu võtab binokli, Valdur kaamera ja jääme pikalt loomaga tõtt vaatama. Kitsed pidid olema lühinägelikud, seega ei suvatse loomake end liigutada ja jääb tardunult seisma. Alles hiljem kui Peedu autosignaali laseb, jookseb loom kergete hüpetega metsa. Peatume tõkkepuu taga, millel silt teatab ERAMAA. Peedu võtab välja hiigelsuurte võtmetega kõliseva kimbu ja läheb tõket avama. Sõidame veel mitusada meetrit mööda pea olematut teed, enne kui Tammsaare hoovile jõuame.

Vana saun

Tühi tatumaja

Tammsaare talu peremees Peedu

Vanasti oli tee veel hullem kui praegu, kuid autoga sõites peab siiski väga ettevaatlik olema. Talvel ei ole ligipääs aga üldse tagatud ning alates tõkkepuust tuleb talule läheneda jalgsi sumbates või suusatades.

Püsivalt Peedu Tammsaarel ei ela. Hellitavalt kutsub ta kohta oma jahimõisaks, sest jahipidamine on üks Peedu suur kirg. „Talvel käin siga passimas ja laskmas, suvel teen heina ja vihtasid, sügisel käib elukaaslane marjul ja seenil“, võtab Peedu tegutsemised kokku.

Kinnistu nimi on arvatavasti tulnud tohutu suurest tammest, mis heinamaal kasvab. Puu tüvesse on löödud reeper ehk kõrgusmärk, millel oli oluline tähendus II Maailmasõja ajal. Reeper näitab, et antud koht asub umbes 52,11 m kõrgusel merepinnast. „Üksikut puud oli lihtne kaardilt leida, see märgistati, mille tarvis löödi tüvesse raudteeliiprinael“, teab Peedu rääkida.

Üheks huvitavamaks tegevuseks peab Peedu niitmist. Heinamaad on tal umbes 16 hektari jagu, aega kulub nädal, et vaikselt traktoriga põristades hein tehtud saaks. Töö käigus on alati võimalik kohtuda mitmete loomadega, kiirelt on platsis toonekured ja ühel varahommikul õnnestus Peedul isegi hunti näha, kes parasjagu hiiri püüdis.

Elumaja kõrval paiknev rehetare on talu kõige vanem ehitis. Seal oli reheahi, kuhu parte peale pandi vilja- ja linavihkusid kuivama ning hiljem kootidega peksti vili lahti. Talu oli olemas juba 1878. aastal. Majast on leitud ka vanad käsikivid. Peedu jutustab, et vanasti tehti talus ise viina, mida käidi Tartus müümas, see tõi sellel ajal palju raha sisse. Hoovi peal on olnud ka sepikoda, saun, hobusetall ja küünid.

Pärast jalutuskäiku taluõuel, võtame suuna Pado järve poole, millest osa kuulub Tammsaare talu valdustesse. Kõigepealt jalutame läbi väikese metsatuka ja jõuame omadega sõna otsese mõttes rappa. Kidurad puud, jõhvikad ja kanarbikud ning juba madalale laskunud päike loovad ümberringi imelise pildi. Ainult rabavesi, mis läbi kummikute jalgu niisutas, segas idüllil täielikku nautimist. Samuti püüdsime ette kujutada, kui ilus seal talvisel ajal jalutada oleks... Piltpostkaardilikku vaadet võiksid täiendada ka loomad, keda puutumata looduses tihti kohata võib. Peedu on leidnud põdrajälgi ja tuvastanud koha, kus loomad puhkamas on käinud, rääkimata muidugi metssigadest, kitsedest, rebastest ja kährikutest.

Rabas matkates hakkab Peedu rääkima põnevaid lugusid, mis taluga seotud on. Tuleb välja, et metsas on kunagine metsavendade punker, millest nüüdseks ainult maa sees olev süvend järgi on jäänud. Kahjuks kaasneb sellega ka kurb lugu ühe metsavenna hukkumisest ning ka talu üks kunagine omanik langes tänu sellele, et metsavendade asukoha reetis. Kui Peedu seda kohta ostma hakkas, leidis ta metsast puude vahele ehitatud lavatsi, kuhu oli kokku klopsitud okstest magamisase ja selle all väike lõkkekohtki – ju peatusid seal tuntud metsavennad Voikad, pakkusime naljatamisi variandi välja. Igatahes andsid hõõguvad sõed magajale sooja. Tundub, et Tammsaare talu metsas kasvavad jämedad kuused on vägagi palju huvitavat näinud ja kuulnud.

Läbime veel ühe metsatuka ja jõuame soojärve kaldale. Õpime selgeks uue mõiste, milleks on *õõtsik* ehk taimne vaip, mis te-

Rabajutte pajatamas

kib veekogule, kui see hakkab pealt kinni kasvama. Sellel saab seista ja kõndida, kuid soovitavalt peaksid kummikud siiski jalas olema. Vaade, mis meile järvekaldal avaneb võtab esiti jällegi sõnatuks. „Vot milliseid pärleid meil siin lähiümbruses on“, ütleb Külli tabavalt. Tundub lausa uskumatu, et nii palju puhast ja puutumata loodust Peedul otse koduõues paikneb! Hilise kellaaja tõttu on päike juba puude taha loojuma hakanud, kuid suudame siiski ette kujutada, kui ilus siin päikesepaistelisel päeval olla võib. Õnneks saame kiiresti uue küllakutse, et seda ilmelist vaadet taas nautima tulla, kui argimured liialt ülepea kasvama hakkavad.

Peedul oli ka paat, millega järvel käia, kuid see varastati mõned aastad tagasi ära. Kuna Peedu oli talukohaga seotud juba palju varem kui ta ametlikult selle omanikuks sai, siis meenutab ta talvi, mil siinsamas järvel sai uisutamas käidud ja õõtsikult jõhvikaid suhu pistetud.

Taimekasvatusest saame rääkida nii palju, et Peedu päriselamuses, mis asub Räpina linna ääres, kasvatatakse ta nii endale kui ka metsloomadele söögiks – söödaks kartulit. Tänavu sai mugulaid ligi kolm tonni. Täiesti mahedalt, ilma väetiste ja taimekaitsevahenditeta, kuid väga kindlalt rakendab ta viljavaheldust ja samal kohal ei kasvata ta kartulit vähemalt viis aastat. Oma lemmiksordiks nimetab ta 'Laura'. Kui uurime, milline sort sigadele kõige rohkem maitseb, teab ta öelda, et vanasti künti kartulipõllul üles just need vaod, kus kasvas 'Adretta'. Sellel suvel käisid sead 'Mareti' kallal. Naabrite koerad ei lubanud neil õnneks eriti einestada. Peedu toob oma metsikutele sõpradele ka õunu, vilja ja maisi. Viimased kaks ostab küll kokku, mitte ei kasvata ise.

Kahetunnise külastuskäigu jooksul kuulsime mitmeid põnevaid jutte, nägime nii palju ilusat ja puutumata loodust. Hindan ümber mõtte, mis kipub tekkima, kui vähekasutatavaid teid metsa vahel silmame – „see tee ei vii kuhugi“. Tegelikult alati viib, seekord otse muinasjutumetsa.

Külastus toimus 6. oktoober 2015.

Liisi Kont, kutseõpetaja

Fotod: V.Truija

Lummav raba

Pado järv ja õõtsik

Noor Aednik 2016 - võistlus, mis puudutab kõiki

21. aprillil Tartus Maamessil toimunud *Noor Aednik 2016* võistlus kinnitas, et parimad noored aednikud õpivad Räpina Aianduskoolis. **Marian Põldmets** ja **Jaan Tanvel** võivad julgelt vastu võtta väljakutsed, mida aiandusmaailm pakub, sest võistlusel näidati, et õpingute jooksul omandatud oskused lubavad end pidada Eesti parimateks.

Taimede tundmine, pookimine, lilletorni ehitamine, väetisekoguse arvutamine ja taimede istutamine, kastmissüsteemi ehitus ja trimmerijõhvi kerimine olid ülesanded, milles kõik üheksa võistkonda oma aednikuvõimeid tõestama pidid. Võistlusele andsid rahvusvahelise mõõdme võistkonnad Saksamaalt ja Lätist.

Alles esimesel kursusel õppivad Räpina Aianduskooli aednikud **Reta Poolak** ja **Birgit Kahur** näitasid saavutatud kolmanda kohaga, et ka enesekindlus ja julge pealehakkamine viivad sihile.

Uurisime korraldajatelt, võistlejatelt ja kaasaelajatelt, mida selline võistlus nende jaoks tähendab.

Noor Aednik 2016 võistluse võitja Marian Põldmets tunnistas, et on tulemusega rohkem kui rahul, lisaks rõõmustas ta ka selle üle, et esikolmikusse pääses meie kooli teine võistkond.

Nädalapäevad hiljem analüüsib Marian võistlust ja ütleb naljatas: „Nagu teame, on tagantjärele tarkus täppisteadus. ☺ Närveerimist esines rohkem, kui asi väärt oli, kuid kõik ülesanded sooritasime siiski ootuspäraselt. Usun, et olime end võistlusteks piisavalt hästi ette valmistanud.“ Ta lisab, et võistlustules ei alahinnatud ühtegi võistkonda, sest puudus eelteadmine nende taseme kohta. Kõige raskemaks ülesandeks hindas ta jõhvi kerimise murutrimmerile, sest ebaõnnestumise tõenäosus oli seal kõige suurem. Ootamusi tekitas kompleksülesanne: „Nagu ka eelmine aasta, ei saanud ma lõplikult aru, mida kohtunikud valmis töös näha tahavad. Tagantjärele tekitas juhend mitmeid küsimusi ja kohtunike tagasiside kadus ümbritseva müra sisse lihtsalt ära.“ Samuti paneb ta koolipoolsetele juhendajatele südamele, et järgmisel aastal võiks õpilaste ettevalmistus võistluseks olla süsteemsem, st et võistlusteks

harjutamine võiks olla planeeritum ja toimuda koos saatvate õpetajatega. See julgustaks õpilasi rohkem ja tekitaks neis kindlama tunde.

Kokkuvõtteks arutleb Marian: „Võistlus õpetas jällegi seda, et kõik õnnestub paremini, kui jääda oma toimetustes rahulikuks ja mõelda enda jaoks eelnevalt asjad selgeks. Ja lisapaar sooje kindaid tuleks alati kaasa võtta!“

Tubli kolmanda koha välja võidelnud Reta Poolak oli päeva lõpuks üllatunud, et neil lõpparvestuses usumatult hästi läks. Võistlusele ei mindud suurte lootustega, vaid pigem end võistlusolukorras proovile panema ja kogemusi omandama. Kõige raskem oli kolmanda koha välja teeninud tüdrukute jaoks pookimine. „Seda saab alati paremini teha. Pean tõdema, et meie professionaalsusest jäi vajaka väheste praktika tõttu, aga küll harjutamine teeb meistriks,“ ütles Reta optimistlikult. Võistlusele tagasi vaadates tõdeb neiu, et koos partneriga olid nad päris tublid, igati püüdnud ja tegutsesid üksmeelselt. Kompleksülesande puhul jäi puudu ehitusalastest oskustest, kuid lootusrikkalt vaadatakse tulevikku ning teisel kursusel loodetakse ka neid oskusi lihvida. Mida uut see võistlus aednikuhakatisel andis? „Õpetas seda, et pean võistlusolukorras säilitama rohkem rahu ja kontsentreeruma tegevusele, mis parasjagu käsil on. See-eest olime Birgitiga tore võistkond, sest mina olin selline rutakas ja kiire tegutseja, aga tema püüdis säilitada sellist rahulikumat poolt, mis igati tasakaalustas meie koostööd.“

Hoopis teise pilguga vaatas võistlusele üks korraldajatest Räpina Aianduskooli aianduse eriala juhtõpetaja **Urmas Roht**, kes tunnistas, et korraldamine pole raske: „Võistlusülesandeid võib varieerida, kuid aedniku põhioskused tuleb ikka läbi proovida. Kui seda ei teeks, oleks maged!“ Võistlust analüüsides leiab ta, et kolm viimast ülesannet läksid paremini kui kaks esimest. Kaks esimest aga (taimede tundmine ja pookimine) näitavad tegelikke aednikuoskusi. Ülejäänud ülesanded olid nii-öelda tänapäeva inimeste laia profiili silmas pidades ka muude erialade inimestele jõukohased, selleks ei pea olema tingimata aednik, piisab kui olla tubli insener!

Marian ja Jaan lilletorni ehitamas

Reta ja Birgit taimi määramas

Kui pidada silmas päeva kui sellist, siis on hea meel, et lisandus üks välisvõistkond – Saksamaa (juba eelmisel aastal osalenud Läti oli ka sel aastal esindatud). Kutsutud sai veel õpilasi Soomest, Austriast ja Taanist, kuid neile kahjuks sel aastal osalemine ei sobinud!

Kui võistlustel ei tekiks mingisugust äpardust, siis ei olegi see korralik võistlus, tõdes **Tõnis Soopere** tervitussõnadest. Täpselt nii ka läks, kui neljanda võistlusülesande puhul oli võistlejatel vaja välja mõõta ja kokku ühendada kastmisvoolikud ning ka eelnevalt istutatud taimed kasta, siis ometi vett mitte ühestki voolikust jooksmas ei hakanud. „Sellest tuleb aru saada, sest ühe trassi küljes on sel päeval kümneid tarbijaid. Taoliste apsakatega tuleb arvestada ja siis hinnatakse ka ülesande täitmist vastavalt olukorrale. Žürii oli tubli ja hindas olukorda kiirelt ega sattunud paanikasse – au neile!“ kiitis Roht.

Kaasaalajate seas viibinud ning ühtlasi kooli reklaaminud **Külli Nõmmistu** ja **Anneli Hirmo** tõdesid mõlemad, et võistlus pakkus palju positiivseid emotsioone ning meie kooli õpilaste üle tuntakse uhkust.

Anneli jagas lahkelt oma mõtteid ja tõdes: „Tore oli vaadata, kui pühendunult ja kohusetundlikult õpilased oma ülesandeid täitsid. Võistluste korraldamine on suur ja mahukas ettevõtmine, aga õpilastele tuleb pakkuda võistlusmomenti. Seega kiidan heaks võistluste korraldamise ja õpetajate suure töö ja vaeva, et nad meie õpilased on suutnud viia nii heale tasemele.“

Külli Nõmmistul jagus ka ainult häid sõnu: „Vaatomata väga külmadele ilmaoludele olin juba teist aastat võistlusele Noor Aednik kaasaalaja. Võistlused toimusid ju lageda taeva all. Tore oli olla koos oma kooli õpilastega, nautida nende esinemist, kaasa elada õnnestumistele ja ebaõnnestumistele. Viimaseid õnneks siiski eriti ette ei tulnud. Kui, siis mõni pisiäpardus, mida sai plaastriga leevendada.“

Eriti tore oli auhinnatseremoonia. Kunagi ei tea ju ette, kes võidab. Ja aianduskooli õpilased on juba teist aastat saavutanud esikoha ning kõik võistlejad on mahtunud esikolmikusse. Järelikult on meie koolis tublid õpetajad, kes suudavad oma ainet väga hästi õpetada. Õpetaja seisab alati võistlejate kõrval, on toetav nõu ja jõuga.“

Võistluse üheks pealtvaatajaks, kaasaalajaks ja ürituse jäädvus-tajaks fotoaparaadiga oli aianduskooli direktor **Kalle Toom**, kes tõi välja mitmeid põhjuseid, miks sellist võistlust on vaja korralda. Alljärgnevalt tema hinnang üritusele: „Võistlus annab õpilastele lisamotivatsiooni veel paremini aednikuasjad selgeks saada ning võimaluse end teistega võrrelda. See on hea ka koolide vahelise

suhtluse jaoks, nt sai juttu puhuda äsja Bulduri kooli tööle asunud uue direktorissiga. Selline üritus on ka hea võimalus kooli näitamiseks. Isegi kui ei võideta, teadvustatakse, et me oleme olemas ja me ei karda end kolleegidega võrrelda. **Noor Aednik 2016** võistlus tekitas häid emotsioone ja seda seetõttu, et võistlejaid oli juba päris palju ja olenemata oodatavast lõpptulemusest tahtsid kõik end teistega võrrelda. Mõni võistlusala oli paremini jälgitav (lilletorni ja kastmissüsteemi ehitamine), seal avaldasid muljet eelkõige Läti ja Saksa noored aednikud oma töö kiiruse ja läbimõeldusega. Nagu komplekssemate ülesannete puhul ikka – planeerimine on rohkem kui pool tööd. Samas – jälle oli külm, aga seekord osati selleks juba valmistuda. Mulle meeldib see hea meeleolu, mis võistlustel on – see on kõigi jaoks nagu pidupäev. Õpetatakse ka ju nii, et peale pingutust ja saavutust tuleb edu tähistada. Nii on ka võistlustega – peale igapäevaseid pingutusi koolides on võistlused kui ühine töö- ja õppesaavutuste tähistamine.

Kuid selge, et sellised võistlused ei sünni ilma põhjaliku ettevalmistusega ja seetõttu suur aitäh eelkõige ürituse eestvedajatele Urmas Rohtile ja Tõnis Sooperele tubli töö eest!

Kindlasti on selles saavutuses põhiosa õpilase enda motivatsioonil, aga mind huvitaks, kui suur on õpetajate osa – nii selles, kuidas õpilastes motivatsiooni äratada ja kasvatada kui ka kompetentsuse ja professionaalsuse arendamisel.

Teise kandi pealt ... olen natuke näinud ka teisi võistlusi, nt maastikuehitajate päeval koolisiseseid võistlusi, **Noorel Meistril** ja **EuroSkillsil** nii maastikuehitajaid, floriste kui ka paljusid teisi erialasid ning paljude riikide võistlejaid. Nüüd **Noor Aednikul** nägin esimest korda, et võistleva tuldi igapäevariietuses ja käekotiga. Esimese ülesande alguses jäigi mulje, et teiste koolide võistlejate seas tulid meie omad kui piknikule. See oli ühest küljest väga naljakas, teisalt näitab puudujääke professionaalsuses. Aednike puhul sellele eraldi tähelepanu ei pöörata, kuid maastikuehitajatele oleks spetsiaalriietuse puudumine võinud tähendada ohutusreeglite rikkumise pärast ka võistlustelt eemaldamist. Õppetükk ka meile – õpetajatele ja korraldajatele.“

Lõpetades siiski positiivse noodiga tõdes Toom: „Kui üks meie kooli võistkond võitis ja teine tuli üldarvestuses neljandaks koos sakslastega, siis on ju väga-väga hästi. Tänu meie õpilastele saame jälle üles tõmmata loosungi, et parimad nooraednikud Eestis õpivad meie koolis!“

Liisi Kont, kutseõpetaja

Fotod: K. Toom

Eesti parimad nooraednikud aastal 2016

Taitajamästare 2016

9.-12.05 toimus *Seinäjäkil* Soome kutsemeistrivõistlused, kus osalemas olid ka Räpina Aianduskooli värske lõpetaja **Erik Rüütel** maastikuehituse ja **Brigitta Allemann** floristi erialalt.

Noored osalesid võistlustel eeskätt harjutamise eesmärgil. Üldarvestuse väliselt tunnustati Erik Rütli võistlustöö esikoha vääriliseks! Brigitta Allemanni sooritus pälvis neljanda koha. Brigitta võistles kuni viimase ülesandeni 1-2 koha konkurents, aga kuna võistlustöö esitlust ei lubatud inglise keeles teha, siis paraku jäid tal viimase ülesande punktid saamata. Nii Erik, kui Brigitta osalevad selle aasta detsembris Göteborgis toimuval *EuroSkills*il, seega olid harjutamine ja treening vajalikud rahvusvahelise võistluse kogemuse saamiseks. Võistlus oli individuaalne, ise tuli leida lahendusi ja hakkama saada erinevate probleemidega, mis kerkisid üles võistluse käigus. Juhendajatega sai arutada ainult ettenähtud võistluspauside ajal. See oli suurepärane kogemus, mis sisendas võistlejatesse meelekindlust, tekitas ja pärast võitis maha pingeid, et äkki ma ei oska või ei saa hakkama. Samuti sundis selline suurvõistlus pingutama ning võistlejad nägid ja tundsid ka ise neid võimeid ja oskusi, mis veel peidus on. Selline üritus oli kasulik ka juhendajatele. Nii oli võimalik näha erinevaid puudujääke, mida saab parandada ning mida muuta. Veel annab selline võistlus kogemuse, mis salvestub kuskil ajusopis, et tulevikus kasutada seda meie ürituste korraldamisel.

Võistlus „Taitajamästare 2016“ oli suurepäraselt korraldatud. Terve pikk tänav oli erinevaid võistluskohti täis. Võisteldi kõikvõimalikes kutseoskustes, kokkadest pottseppadeni välja. Võistlus oli rahvusvaheline, osales võistlejaid 25 erinevast riigist. Samal ajal toimusid kahel päeval rahvusvahelised seminarid teemal - kutseoskuste tugevdamine Soome näidete põhjal, kus osalejaid oli 30 erinevast riigist. Maastikuehituse võistlus toimus 8m x 27m telgi all. Kohtunikud olid täpsed, konkreetsed ja korraldus igati loogiline ja läbipaistev. Igal õhtul sai kohe teada hindamistulemused ja tagasisidet. Nagu tulemustest eelnevalt oli juttu, siis Erikul läks suurepä-

Brigitta Allemann töö kalkultatsiooni tegemas

raselt, edastades teist kohta mäe kõrguselt. Seda enam on tulemus tunnustust väärt, kuna võistlesid Soome parimad maastikuehitajad. Et *Taitaja* võistlusele pääseda, tuli Soome osalejatel läbida eelvoor ja poolfinaal. Soomes õpetatakse maastikuehitust 20 erinevas kutseõppeasutuses.

Suured tänud kõigile õpetajatele, samuti treeneritele Priit Trahvile ja Indrek Kaelile. Teie õpetatu realiseerus Brigitta ja Eriku kätetöona.

Priit Karjane, maastikuehituse juhtõpetaja

Fotod: I. Kaeli, P. Karjane

Priit Karjane, Erik Rüütel ja Priit Trahv

Noor Meister 2016

18.-20. mail Tallinnas toimunud Eesti maastikuehituse kutsemeistrivõistlustel osales Räpina Aianduskoolist kaks võistkonda. Kokku osales võistlusel viis võistkonda, kaks Luua Metsanduskoolist, kaks Räpina Aianduskoolist ja üks külalisvõistkond Soomest. Võistlus kestis kolm päeva ja võistlusaega oli 13 tundi. Iga päev tegid kohtunikud märkmeid ja mõõtsid. Kolmanda päeva õhtuks löödi punktid kokku ja selle tulemusena saavutas aianduskooli võistkond koosseisus **Meriliis Kull** ja **Evelin Mets** küllaltki võrdses võistluses teise koha, edastades napilt kolmandaks tulnud aianduskooli teist võistkonda koosseisus **Argo Ainjärv**, **Kris Käos**. Esimese koha saavutasid Mihkel Kajanus ja Riho Kõõp Luua Metsanduskoolist.

Esimese päeva õhtul tehti Merilen Mentaali juhendamisel koolitus aiadisainist ja aiakujundusest, et seda juba järgmisel päeval oma võistlustöös kasutada.

Tänavune võistlus oli eriline ka selle poolest, et kõik võistlustööd jäävad *Tornide väljakule* terveks suveks, nii et kellel huvi, siis on võimalus kuni augusti lõpuni tulemusi Tallinnas *Tornide väljakul* näha.

Priit Karjane, maastikuehituse juhtõpetaja

Noore meistri mure ja rõõm

Kõik algas nii - mulle pakuti võimalust osaleda kutsevõistlusel Noor Meister 2016. Nõustusin rõõmuga, aga pärast ehmusin - kas saan ikka hakkama?! Esimene võistluspäev möödus edukalt, töö oli füüsiline - võta rohkem, viska kaugemale. Aga teise päeva pärast muretsesin enam, sest seal oli vaja töötada peaga, tehes ise raskeid valikuid. Ja asjatult ma ei kartnud. Kui valminud oli põhiline osa tööst, sain aru, et olin teinud vea. Ma ehmusin, et minu pärast kaotab kogu meie võistkond, samuti ei tahtnud ma alt vedada õpetaja Priit Trahvi. Langetasin käed. Aga! Kõne sõbrale (vanematele) tõstis võistlushimu. Aega töö parandamiseks oli vähe, aga muud polnud teha kui võtta saag kätte ja kruvikeeraja appi. Kahe tunniga õnnestus parandada kogu päeva töö.

Suur tänu minu tiimikaaslastele Meriliisile. Temaga koos töötada oli puhas rõõm. Just tänu tema koordineeritud tööle saime kõik tehtud.

Evelin Mets, ME14-41-K

Foto: P. Karjane

Evelin, Kris, Argo ja Meriliis

Külalised Saksamaalt

Ajavahemikul 17. aprill kuni 2. mai olid aianduskoolis praktikal kolm floristi ja kolm aednik-haljastajat *Ernst-Benary Schule*’st Erfurtist Saksamaalt. Nendega oli kaasas kaks eriala õpetajat, kellest üks oli esimese nädala koolis ja teine õpilastega ettevõttes praktikal ning teisel nädalal vahetati. Õpetaja Jeanette Kaliner on aianduse eriala õpetaja ja Silke Buchmann floristika õpetaja.

Esimesel praktikanädalal olid floristid meie koolis, osalesid tundides ja tegid erinevaid lilleseadeid. Teise nädala praktika sooritasid nad Võru lillepoes „Leeri“. Samuti osalesid Saksa noored *Student Florist Cup* võistlusel, mis toimus Tallinnas 23. aprillil.

Erinevalt floristidest olid aednikud enamasti ajast praktikal *Plantexis*. Lisaks avanes neil võimalus osaleda paaril päeval aianduskoolis maastikuehituse praktilistes tundides. Saksa-aa aianduse eriala õpilased osalesid edukalt „Noor Aednik“ võistlusel Tartus Maamessil.

Külalisõpilased Räpina sadamas

Nii õpilased kui õpetajad jäid väga rahule siin oldud ajaga ja avaldasid soovi veelkord tagasi tulla.

Janely Org, projektijuht

Praktika ninasarvikute ja madudega

Olime 14. märtsist kuni 20. maini praktikal Tallinna Loomaaias. Meie praktikajuhendajaks sai loodushariduskeskuse juhataja Maris Laja. Meie peamisteks ülesanneteks olid erinevate keskkonnateemaliste ürituste ja laste sünnipäevade korraldamine. Lisaks sellele saime võimaluse proovida tööd laste loomaaias. Sealseteks ülesanneteks oli väikenärliste ja kitsede eest hoolitsemine ning nende sotsialiseerimine.

Kahe nädala möödudes pakuti meile erakordset võimalust asuda tööle paksunahaliste majja ulukihooldajatena, mille võtsime hetkegi mõtlemata vastu. Kuna vajati asendajat ainult ühele inimesele, siis tema tööülesanded jaotati meie vahel võrdselt – töö sarvikute grupis ning madude osakonnas. Töö sarvikutes kujutas endast teravmökk ninasarvikute, kääbusjõehobude, karakalide, pruunharjasvöölaste, pintšetamariini, Aafrika kääbussiili ja surikaatide eest hoolitsemist ning nende toitmist. Madude osakonna töö nägi ette erinevat liiki madude, hiirte ning kilpkonnade eest hoolitsemist ja toitmist. Töö oli väga vastutusrikas, kuid samas huvitav. Kahjuks ei olnud kõik nii positiivne kui külastajale näida võib. Igal esmaspäeval sammus vanem maotalitaja, punane ämber käes, elussöödamajja ning naases vastsündinud hiirte- ja rotipoegadega. Madude toitmisest järelejäanud pojad tapeti ning visati vöölastele toiduks. Harjasvöölastele anti aeg-ajalt ka tibusid ja vutte, kes surmati koha peal.

Vaatamata kurbadele esmaspäevadele oli meil võimalus teha tegevusi, mida tavainimene oma elus kunagi teha ei saa. Näiteks saime toita ninasarvikuid müslibatoonidega, neid sügada, pai teha ning pesta. Olime ka tunnistajateks harukordsetele sündmustele – koos väike stepikilpkonn ja vikersilehuulboa sünnitas kaks järglast.

Hooaalune madude osakonnast

Need kaheksa nädalat paksunahaliste majas möödusid linnutiivul ning kahju oli lahkuda. Meid oodatakse sinna avasüli tagasi ja kindlasti läheme neile varsti jälle külla.

Kaidi Paas ja Elise Hartmann, KK15-12-K

Kuidas korraldada matka?

Mina sooritasin oma praktika Kiidjärve looduskeskuses. Põhiliseks ülesandeks oli aidata juhendajal matka programme koostada ja kõik vajalik retkeks ette valmistada. Sain ka ise palju looduses viibida. Kõige meeldivam oli Roiupalu matkarajal, kus sain mitmetest loomadest palju uut teada ning rajal takistusi ületada.

Kokkuvõttes oli Kiidjärve looduskeskuses meeldiv olla ja kollektiiv oli ka suurepärase.

Geija Orav, KK15-12-K

Praktikal Tartu loodusmajas

Sooritasime oma esimese keskkonnakaitse praktika Tartu loodusmajas. Esimene nädal oli meile väga raske, sest eesti keeles rääkimine valmistas meile raskusi. Praktika jooksul tegime tundideks ettevalmistusi ja viisime neid läbi, käisime koos õpilastega ekskursioonidel ning tegelesime lemmikloomadega.

Saime praktika käigus juurde uusi teadmisi ja oskusi.

Anastasia Parfenjuk ja Valentina Terekhina, KK15-12-K

Maarja küla kolmanda kursusega Tallinna loomaaias

Uusi teadmisi saamas

11. mail toimus Maarja küla kolmanda kursuse ekskursioon Tallinna Loomaaeda. Tekib ju kohe küsimus, et mida tulevastel abiaednikel loomaaias õppida? Kuna Tallinna Loomaaia peaaednik on Räpina aiandusharidusega noormees Hannes Maripuu, siis on seal palju õppida ja vaadata ka tulevasele aednikule. Nii vaatasime me erinevaid haljastamise võimalusi, tutvusime põnevate taimedega ja nautisime oskust ühendada taimne maailm loomse maailmaga. Ka soosis ilm igati meie mitmekesiseid vaatlusi. Loomaaias toimus ka väike piknik, kus lasime kaasavõetud toidul hea maitsta. Mõned kommentaarid:

- **Egert:** Mulle meeldisid kõik loomad ja ka haljastus. Väga palju oli kevadlilli. Erilise mulje jätsid tulbid ja nende oskuslik kasutus.

- **Inge:** Loomadest meeldisid mulle kõige rohkem elevant ja valge jääkaru. Oli ka väga palju selliseid taimi, mida nägime päris esimest korda. Loomaaeda tasuks kohe mitmeks päevaks minna, et kõike rahulikult nautida. Kaasa tuleks võtta ka fotoaparaat.
- **Rain:** Nägin igasuguseid loomi, millest enim meeldisid karud, ilvesed ja kääbusjõehobu, aga nägime ka kitsi ja kukki. Selgus, et Tallinna Loomaaed on kõige kuulsam oma kaljukitsede kollektsiooni poolest. Ka ilmaga vedas igati. Meeldisid ka erinevad taimed ja huvitavalt koostatud lillepeenrada ning kogu haljastus.
- **Talis:** Minule meeldisid eelkõige papagoid, elevantid, kääbusjõehobu ja tiiger. Toivo rääkis loomadest, aga näitas ka lilli ja nende kasutamise võimalusi haljastuses.
- **Kristiina:** Minule meeldisid maod, krokodill, papagoi, elevantid, ninasarvik ja hüppavad kangurud. Tore oli vaadata ka palli mängivaid hülgeid. Ju neil oli siis kohta täis ja ka ilus lillepeenar otse nina all.

Tundus, et kõik osalisid jäid ekskursiooniga igati rahule. Õpetajana tundsin siirast rõõmu, sest esitati palju küsimusi, ei kuulnud virisemist, ega ka väsimuse üle kurtmist, sest tegemist oli vägagi pingelise päevaga.

Toivo Niiberg, psühholoog

Avatud ukсед 2016

5. mail toimus R pina Aianduskooli *avatud uste päev*. K lla olid oodatud kõik, kes huvitusid õppimisvõimalustest meie koolis. Huvilistele olid ettevalmistatud erialased töötoad, kus oli võimalik meil õpetatavatest erialadest aimu saada.

Keskonnakaitse valdkonnas toimus kaks töötuba: "mikromatk õite ja viljade maailma", mida juhendasid  petajad **Svetlana Tund** ja ** nne R mmann** ning metsanduse ja jahinduse töötuba, kus mitmekülgseid teadmisi jagas **Arvi Lepisk**.

Aianduse valdkonnas toimus samuti kaks töötuba:  petaja **Liisi Kont** kontrollis mõistete ja taimede tundmist ning  petaja **Toivo N iberg** r akis s  davatest umbrohtudest.

Maastikuehituse hallis oli huvilistel võimalik ise rajada miniaed, kasutades selleks puitu, sillutuskive ja taimmaterjali. Lisaks sellele andis  petaja **Priit Trahv** l hi ulevaate maastikuehituse erialast.

Floristika õppeklassis sai näha lillekimbu valmistamise demo.  petaja **Indrek Kaeli** koos kolmanda kursuse õpilastega näitasid olulisi töövõtteid ja tutvustasid eriala. Lisaks sellele said uudistajad imetleda ka juba valminud t  id.

Tekstiili-käsitöö eriala huvilistel oli võimalus viltida erinevaid m nguloomi õpetaja ** lle Sarniti** juhendamisel ning k lasutada erialatunde.

Lisaks t  tubadele tõi **Aivo Pedosk** gara zidest ja t  riistaruumidest välja aiat  masinad, mida aianduskooli iga-

Metsanduse ja jahinduse töötuba

p evat  s laialdaselt kasutatakse. Autokooli tutvustas s idu petaja **Toomas Oja**.

Peale lõunat tegid Eesti ühes liigirikkaimas pargis, Sillapää mõisapargis, huvilistele ekskursiooni  petaja **Katrin Kivistik** ja praktika-korraldaja **Kadi Koosapoeg**.  petaja **Katrin Uurman** ja IT spetsialist **Aleksei Raud** v lusid õpilasi loodusteemalise nutim nguga, mis viidi samuti läbi mõisapargis.

Kogu *avatud uste päeva* vältel oli võimalus kõigil oma teadmisi proovile panna, mängides taimede ja viljade tundmise mängu kooli fuajees. Teadmisi kontrollis õpetaja ** lle Viksi**.

Osalejaid oli sel aastal vähem kui eelmisel, sest meie kool käis eelnevalt ise end aktiivselt tutvustamas teistes koolides (sellest pikemalt artiklis „Risti-põiki läbi Eestimaa“).

Aga kõik, kes ise Räpinasse kohale tulid, jäid päevaga väga rahule.

Janely Org, projektijuht

Foto: V.Truija

Linnuhommik lossipargis

Maikuud peetakse looduskaitsekuuks ning seoses sellega korraldas R pina Aianduskooli keskonnakaitse valdkond linnuhommiku. Kevadhommikust jalutuskäiku R pina pargis juhendas  petaja **Arvi Lepisk**.

Varastel tundidel kuulsime (loendasime) 22 erinevat linnuliiki ja loodame, et n ud on nii mõnegi sulelise eristamine teistest hõlpsam.

„Kuulete, ts k-ts k teeb vahepeal – see on hallr stas, ja naerukajakas, kellel on  kolaadipruun pea,“ juh ib juhendaja meie tähelepanu kuuldavale helile.

Saime teada, et metsvindi laul on pilks-pilks, rohevint teeb krui-krui, väike-lehelind silk-solk ja kõige melodilisel heli (fl  diheli) on must rstal.

Kõige rohkem oli kuulda metsvindi laulu.

 nne R mmann, kutseõpetaja

Varahommikused linnuhuvilised

Matk Ts  rikm ele

Looduskaitsekuu raames toimus matk  petaja **Arvi Lepiski** juhendamisel Ts  rikm ele.

R pina lähedal asuv Ts  rikm e meteoriidkraater on tekkinud

j  ajaj rgsel ajal, selle vanuseks arvavad teadlased 9500-10 000 aastat. Kraatri ringvalli läbimõõt on 38-40 meetrit. Piirkonda katab 0,3 kuni 1,2 meetri paksune peenliiva kiht ja kraatrit täidab turvas paksusega umbes 5 meetrit.

 nne R mmann, kutseõpetaja

Geoloogiast, zooloogiast, keemiast ja foobiast

Tänu keskkonnakaitse juhtõpetaja **Õnne Rämmanni** ettevalmistustööle sai maikuu alguses võimalikuks aianduskooli pedagoogide väljasõit Tartusse. Sõidu eesmärgiks oli uuendatud Tartu Ülikooli Loodusmuuseumi ja Keskkonnauuringute Laboratooriumi vaatamine, aianduskooli ja nimetatud asutuste vaheliste sidemete tugevdamine, meie õpilastele praktikakohtade küsimine.

Selgus, et meie praktikantide järele suurt vajadust ei tunta. Neid suunatakse piisavalt ülikoolist. Siiski, üks aianduskooli sessioonõppe õpilane oli hiljuti sealses laboris praktiseerinud, ühte meie kooli lõpetanute nägime seal töötamaski! Loodame, et meie head suhted tugevnevad veelgi.

Põhiline osa ajast möödus muuseumis. Loodusmuuseumi töötaja, TÜ õppejõud, näitas esmalt auditooriumi, milles bioloogiatudengid uurivad meid ümbritsevat: ainuraksetest kuni suurteni. Kapid olid täis vanema ja uue põlvkonna mikroskoobe. Õppevahendeid, sarvi, pealuid jätkus seintelegi. Keskseks tegelaseks oli kodujänes. Jänku elas puuris, milles olid joogi- ja söögiautomaadid ning varjualune. See klassiruum oli üks mitmest omataolisest, Vanemuise 46 õppehoones. Nähes vana koridori, klassi, kappe ja vitriine meenusid 60ndad. Kuskil siin käisin Eesti Põllumajandusakadeemia tudengina dendroloogia ja geoloogia tundides.

Loodusmuuseumi uuendamise käigus oli rajatud keskele korruseid läbiv avarus. Selle sisse ja kõrvale oli moodustatud mitmeid trepikesi ning mitmeid galeriisid. Loodusmuuseumiks oli liidetud endine geoloogia- ja zoologiamuuseum. Väljapanekud olid suures osas varasematest kogudest.

Kivimite hulgas olid ikka need meie planeedi graniidid, gneisid, püriidid ja kvartsid. Muigama pani üks tume kamakas – meteoriid, mis oli kukkunud lausa kellegi lauta. Mis sai sellest laudast ja lambakestest?

Zooloogia tutvustamine toimus eriti suurtel pindadel. Koolipoisina

Püsiekspositsioon loodusmuuseumis

käidud mälestustes olid sissekäigu kõrval olevad piisonipullid suured ja võimsad. Nüüd jätsid vanad topised veidi kokku kuivanud kuvandi. Üks põhjus peitub valgustuses. Varem oli ehk hämaram, nüüd on eksponaadid esitatud moodsalt.

Lisaks heale valgustusele olid mitmed ekraanid, mis võimaldasid saada looma- või linnuliigi kohta põhjalikku teavet või kuulda hääli. Mõni veelinnu topis oli nii ehtne, et vääris meie paljunäinud ornitoloogia õpetaja **Arvi Lepiski** erilist tähelepanu. Mõned loomad ja linnud olid paigutatud neile sobivasse looduskeskkonda koos puude, heintaimede ning pinnasega. Nii oli moodustatud tükikesi stepist või džunglist.

Teine asutus, Tartu Keskkonnauuringute Laboratoorium, asub Vaksali ja Tiigi tänava nurgal. Kunagi sai aianduskooli õpilastega käidud siin ekskursioonil ja endises laboris, asukohaga Akadeemia tn 4.

Labor on riigile kuuluv aktsiaselts ning on üks Tallinnas paikneva kesklabori filiaalidest.

Töö jätkamiseks Euroopa Liidu tingimustes labor akrediteeriti. Sellele eelnes laborantide teadmiste testimine ja seadmete kalibreerimine.

Tänu EL abiprogrammidele, oli labor saanud soetada mitmeid moodsaid analüsaatoreid, mis võimaldavad teha enamuse vajalikest analüüsides. Kõike ikkagi teha ei saa. Ühed pahaloomuliste kasvajate ja väärarendite põhjustajad – dioksiinid jäävad määramata. Selleks vajaminevad aparaadid, spetsiaalsed tõmbekapid jms olevat liiga kallid.

Põhilise osa tööst moodustab veeproovide uurimine. Regulaarselt uuritakse joogivett ning reoveepuhastitest väljuvat vett. Puhastusjaamu on sadu, veeproove on tuhandeid.

Lähemalt tutvusime bioloogilise hapnikutarbe BHT5 määramisega. Tehniliselt on see lihtne: küllastad katseklaasi võetud veeproovi hapnikuga, mõõdad mõõturiga hapnikusalduse, hoiad viis ööpäeva pimedas kapis, mõõdad uuesti hapnikusalduse ja saad erinevuse, mis vastab orgaanilise reoaine lagunemiseks kulunud hapnikutarbele mg/l. Keeruliseks muudab veeproovi ettevalmistamine – lahjendamine. Kogemusteta laborandil see sageli ei õnnestu ja tulemused saavad valed.

Tartust tagasisõidul sai mõeldud kuuldule ja nähtule. Oli järjekordne huvitav ja asjalik õppepäev õpetajatele. Loogilise jätkuna liikus mõtte, kuidas seda õpilastele serveerida. Ja siis tuli foobiahoog. Aga, päevaseid õpilasi peaaegu ei olegi! Keskkonnakaitse kursuse nimekirjas on neli õpilast! Kursused lausa „kuivavad“ kokku!

Tahaks väga arvata, et see oli vaid minu foobia – haiguslik hirm kooli tuleviku ees.

Peedu Kaare, kutseõpetaja

Foto: V. Truija

Ringkäigul keskkonnauuringute laboratooriumis

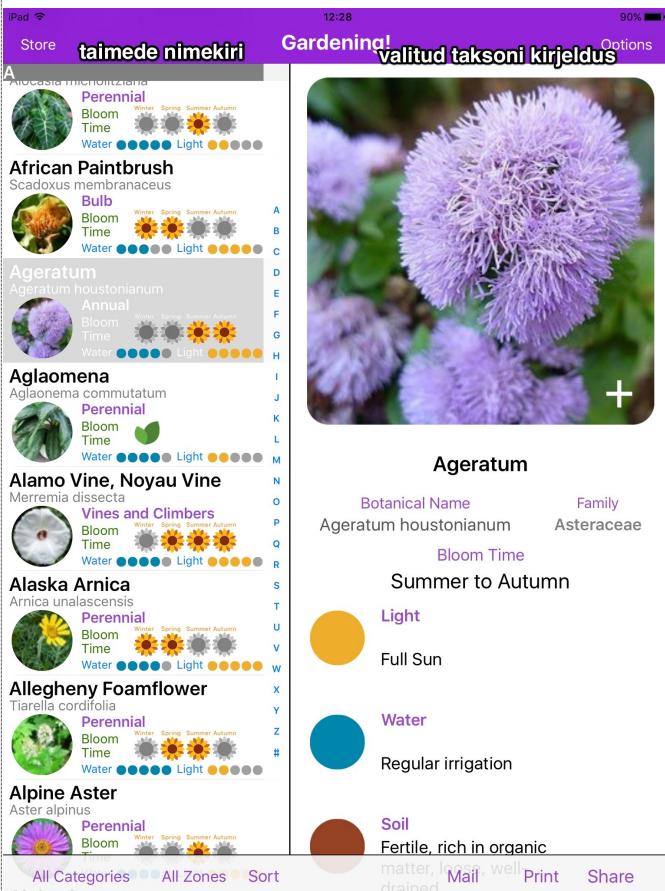
Haridustehnoloogi minutid

Taimetark taskus ehk Gardening Reference Guide!

Taimede teatmik **Gardening Reference Guide!** on lihtsalt kasutatav ja hea abimees taimede tundmaõppimiseks ning nende kohta esmase info saamiseks. Rakendus sisaldab üle 1500 taksoni kirjelduse koos fotodega ja on tasuta alla laetav. Nimistu suurendamiseks saab 0.99 € eest soetada infot 1000 lisa taksoni kohta. Tasuta rakenduse versioonile on võimalik juurde osta kuni viis 1000 taksonilist nimekirja.

Rakenduse avaleht on jaotatud kahte ossa. Ühes osas on taimed tähestikulises järjekorras. Järjestuse moodustamise aluseks on võetud taimede ingliskeelsed nimed. Teises avalehe osas paikneb info valitud taime kohta (vt Joonis 1).

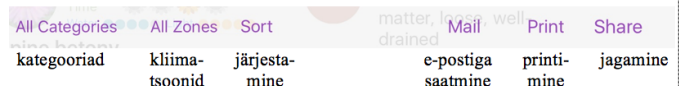

Joonis 1. Rakenduse avaleht.

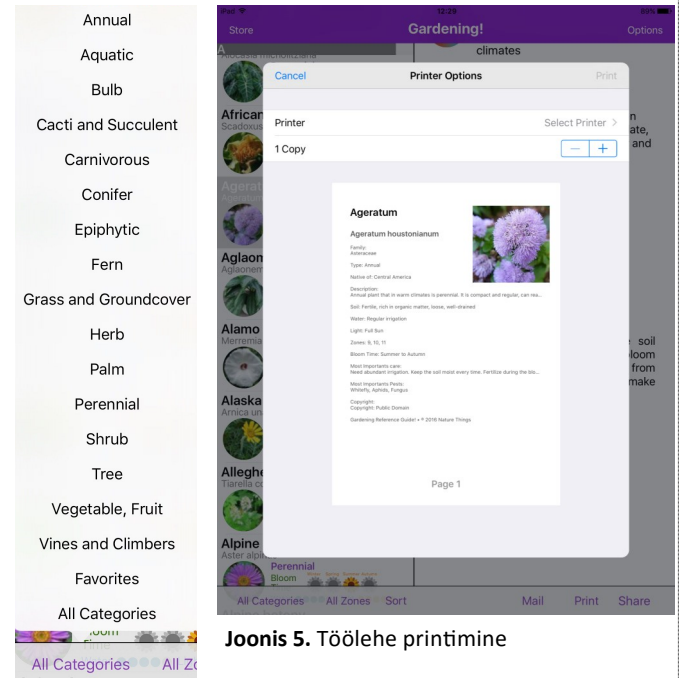
Taimede kohta võib lisaks fotole leida veel selle botaanilise ehk ladinakeelse nime (*Botanical Name*), sugukonna (*Family*), nõudluse valgusele (*Light*), kastmisele (*Water*), mullale (*Soil*), kliimale (*Climate*), aga ka lühikirjelduse (*Description*), päritolu (*Native to*), kliimatsooni (*USDA Hardiness Zones*), istutusaja ja paljundusviisi (*Planting Time and Propagation*), õitsemisaja (*Bloom Time*), hool-duse lühikirjelduse (*Most Important Care*) ja kahjustajad (*Most Common Pests and Diseases*). Samuti leiab infot taime tüübi/ ole-muse kohta (näiteks suvilill, sibullill, okaspuu, maitsetaim, põõsas, köögivilj jne).

Taimi on rakenduses võimalik otsida ja järjestada, kasutades

Link rakendusega veebis tutvumiseks: <https://itunes.apple.com/us/app/gardening-reference-guide!/id625573379?mt=8>

Joonis 2. Menüü.

Joonis 5. Töölehe printimine

Joonis 3. Võimalikud kategooriad

selleks menüüs (vt Joonis 2) etteantud võimalusi. Taksoneid saab järjestada ingliskeelse, botaanilise või sugukonna nime ning päritolu alusel. Samuti võimaldab rakendus otsida taimi tüübi või kliimatsiooni järgi. Lisaks saab lemmikuid tähistada, et neid hiljem kergemini üles leida. Lemmikukuks märgitud taimed paigutatakse eraldi kategooriasse Favourites (vt Joonis 3, 4).

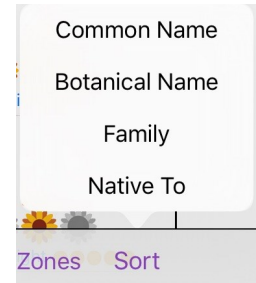
Infot taimede kohta on võimalik töölehtedena printida (vt Joonis 5), jagada läbi sotsiaalmeedia, salvestada Dropboxi või ka e-kirjana saata. Töölehti saab printida pilveprintimisteenuse abil.

Rakendus töötab ainult Apple nutiseadmetel (iPhone ja iPad). Rakendust saab alla laadida App Store'ist.

Pane tähele!

Rakenduse kasutamisel arvesta, et tegemist on Ameerikas looduga. Seega, hinda esitatud infot kriitiliselt.

Katrin Uurman, haridustehnoloog

Joonis 4. Otsing taksoni nime, sugukonna ja päritolu järgi

Common Name

Botanical Name

Family

Native To

Zones Sort

Langenloisis kogemusi omandamas ja loodust imetlemas

Enamus kaugemale viivaid reise algab kusagil lennujaamas. Meie reis algas Tallinna lennujaamas. Läksime Austriasse kolmekesi, minuga kaasas olid õpilased Kristjan-Robert Vaan ja Sharon Hurt. Lennuk tõusis õhku kuus tundi hiljem ning paaritunnise õhusõidu järel olime Viinis. Ilm oli ilus. Juba õhust paistsid ilusad maalapid ja väikesed mäekesed, mis on meie kuppelmaastikust siiski pisut kõrgemad, kuigi Viini ümbrus on suhteliselt madal.

Rongiga sõitsime Langenloisi, kus asub aianduskool ja sinna meil oligi tarvis jõuda. Rongiliiklus on Austrias hästi korraldatud, on palju jaamasid, kust on võimalik ümber istuda ja uut rongi pole üldse vaja kaua oodata, sest see kas juba ootab või tuleb paari minuti pärast. Viinist välja sõitsime suure mugava kahekordse rongiga. Kohas, kus pidime ümber istuma, ootas meid ühe vaguniga väike, kuid ikkagi mugav rongike. Ümberistumiseks oli aega vaid kolm minutit ja me muretsesime, kuidas jõuame. Kuid muretseda polnudki vaja, sest enamus rongilt mahatulijaid liikus samuti sellele väikesele rongile, mis ei hakanud enne liikuma, kui kõik reisijad olid peal.

Langenloisi kohale jõudes näidati meile linnakest, sõidutati väikebussiga ringi, viidi kooli territooriumil olnud väikese vaatetorni tippu, kust avanes kaunis vaade all orus paiknevale linnakesele. Esialgu oli kõik muidugi üsna võõras, paaripäevase linnas ringiuitamise järel said teed ja rajad selgeks ning teada kohad, kus miski asub. Väike ta ju on, kõigest pisut üle 7000 elaniku, aga elamiseks tundus see linnake mugav. Palju väikesi kohvikuid ja veinikeldreid, poekesi ning kohti, kus istuda või jalgratastega sõita ja muidugi kõik linnale tüüpilised ja vajalikud majakesed nagu raekoda, kirikud, apteek, polikliinik ja linnavalitsus ning mõned muuseumid. Langenloisi keskus asub orus, kus voolab pisike ojake, millised meil kannavad ikka jõe nimetust ja majad kõrguvad mööda orukese servasid ülespoole. Ka toa aknast oli ilus vaade kaugemal asetsevatele mäekesetele ja all orus paiknevale linnale, asus ju koolimaja koos külalistemajaga mäekese jalamil ülemises osas.

Piirkond on Austria üks suuremaid viinamarjakasvatuspriirkondi, kui mitte just ka Euroopa suurim. Kogu linna ümbrus oli täis väikesi või suuremaid viinamarjaistandusi.

Koolimaja ümbrus oli imekaunis, seal kasvas palju puid, mida ma polnud varem näinudki, vaid kuulnud ja lugenud olin. Näiteks sinivihm, punane hobukastan, metasekvoia ja palju teisigi huvitavaid puittaimi.

Lillepeenardel kasvasid põnevad taimed ja mul oli päris mitmel õhtul huvitav peenarde vahel liigelda, lilli imetleda ja neid pildistada, pilte sai palju.

Linna taga tee servast avastasin ilusa purpurse ristiku – kahkjaspunase ristiku.

Koolis sain külastada mitmeid erinevate õpetajate tunde, nii praktiliselt kui ka teoreetiliselt. Ka siin oli praktilistes tundides vähem õpilasi, kui teoreetilistes tundides.

Kõige põnevam oli ühe tunnikülastuse käigus sattuda hoopis teise maailma - Tullni aedadesse. See on paik, kus on paljud erinevad firmad ja koolid esindatud omanäoliste aedadega, mida nad käivad regulaarselt hooldamas. Aedades oli seal üle viiekümne, ka looduslikke ja metsast ala, kus inimesed said looduslike taimedega tutvuda. Veekogusid oli seal piisavalt ja konnade krooksumist kostis igast suuremast või väiksemast tiigist. Konni oli ka kooli ja aiandi juures kuulda. Austrias on levinud looduslähedane aiapidamine ja taimede kasvatamine.

Punaste hobukastanite alleee

Sinivihm

Ühes taimekaitse tunnis räägiti parasjagu närilistest ja nende kahjustustest. Näriliste tõrjumiseks aga ei räägitud sõnakestki mürkidest või lõksudest, vaid nende looduslikest vaenlastest ja kuidas neid aeda meelitada. Ka aiandusettevõttes kasutati vaid looduslikku tõrjet – rõõputukaid ja loodussõbralikke tõrjevahendeid. Umbrohu tõrjumiseks multšiti kõik istutatud pinnad ja kastmiseks olid kõikjal kastmissüsteemid.

Kahkjaspunane ristik

Kusagil polnud märgata, et austerlane teeks ülearu tööd, võimalikult kerge vaevaga püüti hakkama saada, samas keegi kuskil ei looderdanud ja niisama juttu ei ajanud – kõik ikka asja pärast. Koolis sõid kõik lõunat ühel ajal. Siis oli õpetajatel ja aiandi töötajatel võimalus kohtuda ja muljeid vahetada, sünnipäevatorti süüa või päevakajalisi teemasid arutada.

Aiand oli koolist paari kilomeetri kaugusel, kuhu tuli sõita jalgrattaga. Kool asus mäe peal, siis mäest alla sõita oli tore ja aiandisse

jõudsin kiiremini, kui aiandist tagasi, sest ma pole just igapäevane mäest üles rattaga sõitja. Pärast tööpäeva uitasin ringi linnakeses ja selle ümbruses. Tihti jäin teeservas taimi imetlema, oli ka juhuseid, kus taimi imetledes läksin hoopis valele rajale või tänavale ja mõne aja pärast avastasin, et olen kusagil mujal, kuhu just ei plaaninud minna. Ega seal nüüd eksimisvõimalusi polnud ja õige koha üles leidmine polnud raske.

Aiandis on palju kasvuhooneid, neid oli üheksa, lisaks külmkasvuhooneid ka, mida oli vähemalt viis. Potitaimede kollektsooni, mis ei olnud pandud paika kujunduse järgi, vaid et kõik mis kasvatakse, oleks inimestele näha. Sama oli ka rõdukastitaimedega. Saime neid kollektsoone Robertiga istutada. Oli ka suur fuksiade kollektsooni – sorte vähemalt 120. Pelargoonidele oli terve kasvuhoone ja sorte hea hulk, mida ma kokku ei lugenud. Kasvatati ka lõikelilli: lõvilõuga, liiliat, levkoisid jt. Toataimede päralt oli terve kasvuhoone ning mitmes kasvuhoones köögivilid.

Kasvatamise kõrval toimus ka müük, see käis igapäevase töö kõrvalt, ostjaid oli pidevalt, pidevalt jäeti igapäevatöö kõrvale ja üsna mitu inimest kogus kokku müügiks minevaid taimi. Töö aiandis oli mitmekesine, istutamise kõrval sai teha mitmesuguseid hooldustöid, selle kõrval sai näha sealset töösse suhtumist ja töökultuuri, mis jättis väga hea mulje.

Kahe töise nädala vahele jäi pikk nädalavaheetus, tervelt kolm päeva, sest olid ju suvistepühad ning Austrias on need puhkepäevad.

Ühel päeval käisime Doonaul Wachau orus laevaga sõitmas ja lum-mavaid vaateid imetlemas. See on umbes 30 km pikkune ala Kremsist Melki, kus jõe kaldail kõrguvad väiksemad või suuremad mäed, kõrgeim tipp on 960 m. Doonau polegi ilus ja sinine, vaid täitsa Emajõe vee värvi, maastik selle kaldail maaliliselt lum-mav. Doonau on üle 2850 km pikk ja laevatatav 2500 km, ning läbib 10 riiki, nende seas ka kahte üsna lähedal asuvat pealinna – Viini ja Bratislava.

Kahel päeval seiklesin Viinis. Viini on paljude ilusate parkide ja suhteliselt madalate, kuid võimsate hoonetega linn, kus võib näha erinevaid arhitektuuri stiile mitmest ajastust. Raekoda oli ilus, parlamendihoone võimas. Viini hoonete imetlemisest ei saanudki küllastuda. Liiklemiseks on Viinis mugav metroo, kus pidevalt anti infot, millisele sõidukile sellest peatusest veel on võimalik minna.

Viinis külastatud parkidest oli ilusaim Stadtpark, kuhu ma sõna otsese mõttes sattusin, sest hakkasin lihtsalt kuhugi mine-ma ja olingi selles pargis. Meelde jäävaim oli Schönbrunni loss koos seda ümbritseva alaga – keisrite ja valitsejate asupaik mitmel sajandil, suurim loss Austrias. Lossitrepil seistes kujutlesin, kuidas seal vanal ajal tore-dates riietes inimesed liikusid ja kui palju võimalusi oli seal end ära peita, ära eksitada, ära kaduda tahta, kui palju intriige võis seal olla, kui palju romantikat! Muidugi mõista oli Schönbrunnis turiste palju, et mitte öelda mustmiljon. Sinna oli tulnud nii bussidega, metrooga ja igal muul võimalikul viisil.

Viini kohvikud on väikesed ja õdusad ja kuul-sa viini õunastruudli maitset ka ära. Tolles väikeses kohvikus joodud kohv oli maitsevaim

Kristjan-Robert

kõigist kohvidest, mida kunagi olin joo-nud.

Viinis on veel hulk muuseume, põnevaid hooneid ja losse, mida kõike ei jõudnud vaadata, need jäävad kusagile tulevikku või lihtsalt nägemata.

Ühel hetkel sai see kaks nädalat mööda ja tuli hakata tagasi sõitma. Tagasi sõit-sin üksi, õpilased jäid veel kaheks nädalaks Langenloisi,

Tallinnasse tagasi sõitsin Frankfurdi kau-du. Lennukiaknast nägin Alpide ilusaid lumiseid mäetippe ja tumedaid kiviseid kaljusid. Vaade oli muinasjutuline.

Alpidest üle lennates tuli meelde laulu-ke ... kord liinil Rooma Bern, läks kadu-ma üks lainer ..., muidugi ei sõitnud ma sellel liinil ja see lennuk kaduma ka ei läinud. Frankfurdis Tallinna lennukile ümberistunud, olin juba justkui kodus, pea terve lennuk oli eesti keelt täis.

Südaöö paiku maandusime kenasti Tallinnas. Järgmisel päeval jõudsin koju, terve aed oli õites ja aia taga pöösastes laksutas ööbik.

Merike Aomets, kutseõpetaja

Rõdukastide kollektsoon

Ilus „sinine“ Doonau

Sirelite aeg

Sirel õitseb üks kord ainult aastas. Selle aja tabas Rāpinat väisanud Moskva sireliarmastaja Igor Semjonov tänavu väga täpselt. 26. ja 27. mail olid sirelid siin täies õies: varajased sordid õitsemist lõpetamas, hilisemad oma värskes ilus. Igorit võõrustas Rāpina sireliaretaja Adolf Vaigla tütrepere - Tiina ja Ilmar Luup. Pildistamist väärivat leidis külaline nii aretaja koduaias, aianduskooli pargis, linna aedades kui ka Sireli tänaval kasvavate ja seni valikut ootavate seemikute seast. Sealt leidis ta huvitava õiekujuga seemiku, millele soovitas nimeks 'Mister X' või 'Neizvestnost'. Valikuvaimustus haaras ka mind ja mu kolleege, endisi aianduskooli õpetajaid Malle Terepson-Madissoni ja Marje Reinveed. Neli pöösast said sildid, 'Malle', 'Marje', 'Igor' ja 'Saladus'. Nüüd peaksime jälgima väljavalitute edasist käitumist ja neid paljundama. Kui esmamulje petlik pole, võivad neist ajapikku sordidki saada. Asjast huvitatuile jäi valikumaterjali veelgi.

Sireli õis on tavaliselt nelja tipmega. Igor on märganud, et suurema või väiksema õietipmete arvuga õite esinemine iseloomustab sorti. Kui leiate pöösalt palju õrneõisi, siis võib sealt haruharva mõnd kolme tipmega õit leida. Pöösalt millel on sageli kolme või kahe tipmega õisi, pole mõtet õrne otsida. Meiegi valitud pöösad kinnitasid seda tähelepanekut.

Samamoodi seemnest kasvanute seast meeldivaid valides toimis aianduskooli kauaaegne õpetaja Adolf Vaigla (1911-2001), kelle sirelisorte <http://www.aianduskool.ee/sirelid/> tuntakse nüüd väljaspool Eestitki. Temast ja Raplamaal elavast sireliaretajast Aavo Mägist tahab Igor Semjonov kirjutada oma sireliraamatus. Igori artikleid sirelitest võib leida nii Vene (Vestnik Sadovoda) kui välisriikide ajakirjadest. Kooli raamatukogule kinkis ta põhjaliku venekeelse raamatu sirelisortidest („Время сирени“).

Jaan Kivistik

Igor Semjonov (keskel) koos võõrustajatega

'Mister X' köitis avastaja tähelepanu pikaks ajaks.

Hilisema puhkemisega 'Malle' õie keskel on kollaste täppidena näha tolmukad. Sageli võib leida viie tipmega õisi.

'Marje' õie keskosa on heledam, nagu mõnel teiselgi kohalikul sordil ('Aino'). Esineb kahe ja kolme tipmega õisi.

Moskvälase külaskäiku jääb meenutama Apteegi tänava alguses kasvav 'Igor'.

Kollane raam

Meil Räpina paisjärve kaldal on püsti üks kollane raam.

Sellest läbi just mõlemas suunas, kui soovid sa vaadata saad.

Kui tee poolt sa vaatad, siis raami sees pildiks park põline sääl;
kui teiselt poolt, selg pargi poole, siis raami sees vabrikut näed.

Park ümbritseb häärberit, siin oli kunagi Räpina mõis.

See mõis oli rikas ja endale paljugi lubada võis.

Ta jultunult tammiga tõkestas püha jõe Võhandu veed;
pandi tööle kolm veskit, keda siitpeale orjasid need.

Kõige suurem, kus paberit tehti, see kandis pea vabriku nime.
Setu kaltsust teeb raha, nii kõneldi, see oli maailmaime.

Põlist Siversi parki, kus lossi ees nulus seni valvasid maja,
hooldab aianduskool, kellel praktika tarbeks sellist paika on hädasti vaja.

Praegu lossis on muuseum, rahvakool. Sinna saab õppima minna.

Ülakorrusel heliseb muusikakool, mis teeb Räpinast linna.

Jaan Kivistik, 11.02.2016

Räpina põlispuude karm kevad

Kõik läheb mööda.

Kes on sündinud, sel tuleb ka surra. Hea, kui surm oleks loomulik, mitte enneaegne. Põlispuudele surmaotsuse määrajatel, kes ise samuti kord sündinud, on suur vastutus. Nad otsustavad endast palju vanemate elu üle. Kas küllaldase austusega? Kas igaüks ütleb oma seisukoha põhjendatud veendumusega või piilub hääletamisel, kuhu poole kaalukauss kaldub? Ikka tahetakse olla võitjate poolel.

Kellel on üldse õigus selliste otsuste tegemisel? Seekord jäid mõned põlispuudega vahetult või emotsionaalselt seotud osapooled sõnaõigusest ilma.

Ka tagantjärei tarkusest võib tulu tõusta. Seda juhul, kui tulevikus soovitakse juhtunud vigadest hoiduda. Tehtut ei saa olematuks

2016. aasta alguses hõrendati venivalt ning eetiliste vääratustega Räpina mõisaparki kui ka ausamba parki bussijaama kõrval.

muuta. Tulemus jääb otsustajate südametunnistusele. Sajandivanust nulgus või kaske tagasi ei istuta. Mõisapargi paadisilla juurest kõrvaldatud metsviinapuude võrestikku saaks aga taastada. Arvestades mõisapargi õpetuslikku eesmärki võiks taastatud võrestikel kasvada kaks nime poolest sarnast perekonda, keda mõnikord ikka veel ei eristata. Senise metsviinapuu kõrval võiks kasvada külmakindel kallas-viinapuu, kelle tillukesed hapud marjad ei ahvatle võimalikke vandaale. Võrestikud rosaariumis on ilusad, tõmbavad pilgu remontimata mõisahoonelt ja vajavad juba seetõttu säilitamist.

Jaan Kivistik, 27.04-15.05.2016

Kutsekoolide suvepäevad 2016

Sel aastal toimusid kutsekoolide suvepäevad Tartumaa Tervisespordikeskuses, kus osales 16 kutsekooli. Üritust korraldas Tartu Kutsehariduskeskus.

Esimesel päeval, kui kohale jõudsime, ootasime natuke aega, et kätte saada meie kämpingute võti. Kui olime kämpingus end sisse seadnud, hakkas suvepäevade avamine - öeldi mitu kooli osaleb ja heisati suvepäevade lipp. Pärast seda räägiti meile päevakavast. Kui avamine oli lõppenud, hakkasime valmistuma laskmiseks ja viktoriiniks. Laskmises osalesid Alexandra ja Egert ning viktoriinis Rebecka, Häly, Erik ja Kris. Viktoriinis oli vahepeal natuke segane olukord, sest algselt öeldi meile, et tuleb 25 küsimust, aga hiljem selgus, et neid tuli rohkem ja videoklipp, mida meile taheti näidata, ei läinud käima. Laskmises läks meil päris hästi, saime kokku 11 punkti 20st. Pärast viktoriini ja laskmist oli õhtusöök ja siis hakkasime valmistuma õhtuseks playbackiks. Lugu, mida me järgi tegime, oli Fixi „Tsirkus“. Kuna me polnud seda kordagi enne läbi teinud, mõtlesime selle välja täpselt enne lavale minekut. Aga lugu tuli hästi välja ja saime sealt 10 punkti. Hiljem oli lihtsalt vaba õhtu ja disko.

Teine päev hakkas pihta hommikuvõimlemisega ja kui kooli esindus kohale ei läinud, ei saanud sealt punkte. Pärast võimlemist oli hommikusöök ja päev jätkus võistlusmängudega. Aladeks olid *ultimate frisbee* (võistkonnamäng lendava taldrikutega), pimevõrkpall ja korvpalli vabavisked. Pimevõrkpalli mänguks oli vaja nelja inimest ja seda mängisid Rebecka, Egert, Kris ja Erik. Kokkuvõttes läks meil seal hästi, jäime neljandaks. *Ultimate frisbees* pidi olema neli inimest ja seda mängisid Alexandra, Häly, Riimo ja Martin. Kuna teise mängu ajal kukkus üks meie

võistleja nii, et ta ei saanud edasi jätkata, siis mängisid vahepeal Egert ja Erik. Viimases mängus ühines meiega koguni õpetaja Heini Lumpre. Kokkuvõttes saime *ultimate frisbees* üheksanda koha. Korvpalli vabaviskeid tuli visata aja peale ja seal me jäime jälle üheksandaks. Õhtupoole oli teatejooks, kus pidi terve kool võistkond osalema. Teatejooks koosnes seitsmest osast ja selles võistluses tulime esimeseks. Pärast õhtusööki esines meile bänd Kruuv ja oli võimalus saunas käia.

Kolmas päev hakkas samamoodi hommikuvõimlemisega, kus oli jälle kohalolekukontroll. Pärast hommikusööki hakkas pihta orienteerumine ja takistusraja läbimine. Orienteerumises, kus osalesid Rebecka, Karolin, Egert ja Kris, läks meil väga hästi, tulime esimeseks. Takistusraja läbimine läks ka normaalselt, seal võistlesid Alexandra, Riimo ja Martin. Peale võistlusi pakiti asjad kokku, toimus pidulik autasustamine ja suvepäevade lõpetamine. Kokkuvõttes jäime me teiseks 103 punktiga. Võitis Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool.

Lõppkokkuvõtteks oli tore ja huvitav üritus, kus said mitmed kutsekoolid osa võtta ja ennast proovile panna.

Häly Raidla, ME15-41-K

Võimalus välismaale praktikale minna jätkub!

Projekti nimi: Räpina Aianduskool õpib Euroopas!

Projekti kestus: 01.07.2016 – 30.06.2018

Projekti kogueelarve: 153 736.- eur.

Projekti juht: Janely Org.

Erasmus + õpirändeprojekt sai ekspertide toetuse ja 2016. aasta sügisest kuni 2018. aasta kevadeni saab 68 õpilast osaleda välispraktikal Euroopa Liidu toel – seekord juba kuuteistkümnendat aastat.

Välispartnereid on kokku 15, nendest seitse vanad tuttavad, kaheksa uued. Praktikariike on kuus – Soome, Taani, Inglismaa, Saksa-maa, Prantsusmaa ja Austria.

Praktikavõimalused on uues projektis kõikide erialade õpilastel.

Otsa teevad lahti tekstiilkäsitöö kaks õpilast, kes sõidavad 2016 sügisel kaheks nädalaks praktikale Soome.

Lisaks õpilastele saavad projekti raames õppida 18 meie kooli õpetajat ja spetsialisti.

Konkurss praktikatel osalemiseks kuulutatakse välja sügisel.

Astrid Maidla, koostöö koordinaator

Erasmus+

Aeg & Vaim
TEMPUS & SPIRITUS

Suured tänud kõigile, kes lehenumbri ilmumisele kaasa aitasid.

Ajaleht ootab kaastöid

kulli.nommistu@aianduskool.ee

Väljaandja Räpina Aianduskool, Pargi tn 32, Räpina 64505

Toimetaja Külli Nõmmistu **Küljendaja** Valdur Truija

Juunikuu nali

Ahven ahvenale Pühajärves nädalavahetusel:

"Usu või ära usu, aga see kalamees, kelle konksu otsast ma just pääsesin, kaalus vähemalt 100 kilo!"